

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-AR73.13
Datum: 2. decembar 2014.
Original: engleski

PRED ŽALBENIM VJEĆEM

U sastavu:

**sudija Khalida Rachid Khan, predsjedavajući
sudija William H. Sekule
sudija Mehmet Güney
sudija Bakhtiyar Tuzmukhamedov
sudija Koffi Kumelio A. Afandë**

Sekretar:

g. John Hocking

Odluka od:

2. decembra 2014. godine

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**JAVNA REDIGOVANA VERZIJA ODLUKE OD 25. JULA PO ŽALBI NA
ODLUKU U VEZI SA SLABIM IMOVINSKIM STANJEM**

Optuženi:

g. Radovan Karadžić

1. Žalbeno vijeće Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. (dalje u tekstu Žalbeno vijeće, odnosno Međunarodni sud) riješava po povjerljivoj i *ex parte* žalbi koju je Radovan Karadžić (dalje u tekstu: Karadžić) 17. aprila 2014.¹ uložio na povjerljivu i *ex parte* "Odluku po zahtjevu optuženog za preispitivanje odluke sekretara o slabom imovinskom stanju", koju je Pretresno vijeće III (dalje u tekstu: Pretrijesno vijeće) donijelo 25. februara 2014. (dalje u tekstu: Oспорavana odluka).² Dana 9. maja 2014, Sekretarijat Međunarodnog suda je dostavio podnesak u vezi sa žalbom na osnovu pravila 33(B) Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik).³ Karadžić je na podnesak Sekretarijata odgovorio 20. maja 2014.⁴

I. PROCEDURALNI KONTEKST

2. Dana 29. septembra 2008., Karadžić je, kao optuženi koji se zastupa sam, podnio Sekretarijatu izjavu o imovinskom stanju i zatražio finansiranje odbrane uz obrazloženje da nema sredstava da plati branioca.⁵ Dana 2. marta 2012., nakon što je izvršio provjeru Karadžićevih finansijskih sredstava na osnovu Uputstva za dodjelu branioca po službenoj dužnosti (dalje u tekstu: Uputstvo),⁶ Sekretarijat je Karadžiću poslao pismo i pružio mu mogućnost da dostavi svoje komentare na zaključke Sekretarijata, kao i dodatnu dokumentaciju.⁷ Dana 11. aprila 2012., Karadžić je odgovorio da ne raspolaže sredstvima kojima bi mogao da finansira svoju odbranu i u prilog toj tvrdnji dostavio dokumentaciju.⁸ U odluci donetoj 11. oktobra 2012., sekretar je zaključio da je Karadžić u mogućnosti da djelimično finansira svoju odbranu i da njegov doprinos pokrivanju troškova njegove odbrane pred Međunarodnim sudom treba da iznosi 146.501 euro.⁹ Sekretar je takođe zaključio da se taj iznos oduzme od sredstava koja će ubuduće biti isplaćena Karadžićevom timu odbrane, a da će preostali deo relevantnih troškova snositi Međunarodni sud.¹⁰

¹ Žalba na Odluku u vezi sa slabim imovinskim stanjem, povjerljivo i *ex parte*, 17. april 2014. (dalje u tekstu: Žalba).

² *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-T, Odluka po zahtjevu optuženog za preispitivanje odluke sekretara o slabom imovinskom stanju, povjerljivo i *ex parte*, 25. februar 2014.

³ Podnesak sekretara Suda u vezi sa žalbom Radovana Karadžića na odluku da se usvoji odluka o sredstvima, povjerljivo i *ex parte*, 9. maj 2014. (dalje u tekstu: Podnesak Sekretarijata).

⁴ Replika, povjerljivo i *ex parte*, 20. maj 2014. (dalje u tekstu: Replika). V. takođe Odluka po zahtjevu da se odbaci podnesak sekretara suda i produži rok za podnošenje replike, povjerljivo i *ex parte*, 16. maj 2014., str. 3 (kojom se Karadžiću odobrava da Repliku podnese u roku od četiri dana od dana donošenja Odluke, a zahtjev odbacuje u svim ostalim aspektima).

⁵ V. *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-T, Zahtjev za preispitivanje odluke o slabom imovinskom stanju, povjerljivo i *ex parte*, 7. novembar 2012. (dalje u tekstu: Zahtjev za preispitivanje), par. 2, Dodatak A (izjava o imovinskom stanju). V. takođe Oспорavana odluka, par. 1.

⁶ Uputstvo za dodjelu branioca po službenoj dužnosti (Uputstvo br. 1/94), IT/73/Rev. 11, s izmjenama i dopunama od 29. juna 2006.

⁷ V. Zahtjev za preispitivanje, par. 3, Dodatak B. V. takođe Oспорavana odluka, par. 2-3.

⁸ V. Zahtjev za preispitivanje, par. 4, Dodatak C (dalje u tekstu: Odgovor). V. takođe Oспорavana odluka, par. 4.

⁹ *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-T, Odluka, s javnim Dodatkom I i povjerljivim i *ex parte* Dodatkom II, 11. oktobar 2012. (dalje u tekstu: Odluka sekretara), str. 4.

¹⁰ Odluka sekretara, str. 4.

3. Karadžić je zatražio preispitivanje Odluke sekretara u zahtjevu koji je Pretresnom vijeću podnio 7. novembra 2012.¹¹ Dana 25. februara 2014., Pretresno vijeće je odbilo Karadžićev zahtjev i potvrdilo Odluku sekretara.¹² Dana 10. aprila 2014., Pretresno vijeće je odobrilo Karadžićev zahtjev za odobrenje da uloži žalbu na Oспорavanu odluku.¹³

II. STANDARD PREISPITIVANJA

4. Prije no što se osvrne na standard preispitivanja u žalbenom postupku, Žalbeno vijeće podsjeća na sljedeći standard sudskog preispitivanja administrativne odluke koju je donio sekretar:

Sudsko preispitivanje [...] administrativne odluke ne predstavlja ponovno saslušanje. Ne radi se ni o žalbenom postupku, niti je taj postupak na bilo koji način sličan preispitivanju vlastite presude kakvo bi sudsko vijeće moglo provesti u skladu s pravilom 119 Pravilnika o postupku i dokazima. Sudsko preispitivanje administrativne odluke sekretara [...] inicijalno se bavi pravilnošću postupka kojim je sekretar došao do neke odluke i načinom na koji je do nje došao.¹⁴

Administrativna odluka može biti poništena ako sekretar: (i) nije poštovao pravne uslove iz Uputstva; (ii) ako se nije pridržavao osnovnih pravila prirodne pravde ili ako u procesnom smislu nije postupao korektno prema osobi na koju utiče dotična odluka; (iii) ako je uzeo u obzir materijal koji nije relevantan, a propustio uzeti u obzir materijal koji je relevantan; ili (iv) ako je došao do zaključka do kakvog ne bi došla nijedna razumna osoba koja ispravno razmatra to pitanje (test "nerazumnosti").¹⁵

5. Ako nerazumnost nije dokazana, ne smije se ulaziti u prostor koji pripada autoru takve administrativne odluke u kojem on ocjenjuje činjenice ili meritum dotičnog slučaja.¹⁶ Strana u postupku koja osporava administrativnu odluku snosi teret dokazivanja da je: (i) došlo do greške goreopisanog karaktera i (ii) da je ta greška bitno uticala na donošenje odluke sekretara na njegovu štetu.¹⁷ Tek ako su oba ta uslova ispunjena, može se poništiti administrativna odluka.¹⁸ Ako optuženi ne uspije dokazati ni jednu od ove dvije tačke, odluka sekretara biće potvrđena.¹⁹

¹¹ Zahtjev za preispitivanje.

¹² Oспорavana odluka, par. 57.

¹³ *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-T, Odluka po zahtjevu za odobrenje za ulaganje žalbe na odluku Vijeća o slabom imovinskom stanju, povjerljivo i *ex parte*, 10. april 2014., str. 4.

¹⁴ *Tužilac protiv Jadranka Prlić i drugih*, predmet br. IT-04-74-A, Javna redigovana verzija Odluke od 25. jula 2013. godine po zahtjevu Slobodana Praljka da se preispita sekretareva odluka o imovinskom stanju, 28. avgust 2013. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Prlić i drugi*), par. 6; *Tužilac protiv Zdravka Tolimira*, predmet br. IT-05-88/2-AR73.2, Odluka po žalbi Zdravka Tolimira na odluku Pretresnog vijeća II u vezi s odlukom sekretara koja se odnosi na pravnu pomoć, 12. novembar 2009., povjerljivo i *ex parte*, javna redigovana verzija zavedena 28. februara 2013. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Tolimir*), par. 8; *Tužilac protiv Miroslava Kvočka i drugih*, predmet br. IT-98-30/1-A, Odluka po preispitivanju odluke sekretara o prestanku pružanja pravne pomoći Zoranu Žigiću, 7. februar 2003 (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Kvočka i drugi*), par. 13.

¹⁵ Odluka u predmetu *Prlić i drugi*, par. 6; Odluka u predmetu *Tolimir*, par. 8; Odluka u predmetu *Kvočka i drugi*, par. 13.

¹⁶ Odluka u predmetu *Prlić i drugi*, par. 7; Odluka u predmetu *Tolimir*, par. 8; Odluka u predmetu *Kvočka i drugi*, par. 13.

¹⁷ Odluka u predmetu *Prlić i drugi*, par. 7; Odluka u predmetu *Tolimir*, par. 9; Odluka u predmetu *Kvočka i drugi*, par. 14.

¹⁸ Odluka u predmetu *Prlić i drugi*, par. 7; Odluka u predmetu *Tolimir*, par. 9; Odluka u predmetu *Kvočka i drugi*, par. 14.

¹⁹ Odluka u predmetu *Kvočka i drugi*, par. 14.

6. Žalbeno vijeće takođe podsjeća da standardi preispitivanja koji treba primijeniti u žalbi na preispitivanje administrativne odluke od strane pretresnih vijeća jesu pitanja koja potpadaju pod diskreciono pravo pretresnih vijeća.²⁰ Kako bi se uspješno osporila odluka na osnovu diskrecionog prava, strana u postupku mora dokazati da je Pretresno vijeće načinilo primjetnu grešku.²¹ Žalbeno vijeće će jedino preinačiti odluku donesenu na osnovu diskrecionog prava pretresnog vijeća kada se utvrdi da je ona (i) zasnovana na netačnoj interpretaciji važećeg prava; (ii) zasnovana na očigledno netačnom činjeničnom zaključku; ili (iii) toliko nepravična ili nerazumna da predstavlja zloupotrebu diskrecionog prava pretresnog vijeća.²²

III. MJERODAVNO PRAVO

7. Žalbeno vijeće podsjeća da član 21(4)(d) Statuta predviđa da optuženi ima pravo “da mu se, kad god to zahtijevaju interesi pravde, dodijeli pravni zastupnik, a da on pritom ne snosi troškove odbrane ako za to nema dovoljno sredstava”. Pravilo 45(A) Pravilnika potvrđuje da će se, “[k]ad god to zahtijevaju interesi pravde, osumnjičenima i optuženima koji nemaju sredstava da plate branioca, dodijeli[ti] [...] branilac po službenoj dužnosti” i predviđa da se takva dodjela branioca “po službenoj dužnosti obavlja [...] u skladu s postupkom ustanovljenim u Uputstvu koje donosi sekretar, a odobravaju stalne sudije”. U okviru zakonodavnog ovlaštenja sadržanog u Uputstvu,²³ Sekretarijat je donio Smjernice za utvrđivanje u kojoj mjeri je optuženi u mogućnosti da plaća svoju odbranu (dalje u tekstu: Smjernice Sekretarijata).²⁴

IV. DISKUSIJA

8. Karadžić navodi da nije u mogućnosti da plaća svoju odbranu i traži da Žalbeno vijeće poništi Oспорavanu odluku.²⁵ On tvrdi da je Pretresno vijeće pogriješilo: (i) u određivanju obaveze dokazivanja;²⁶ (ii) u procjeni vrijednosti njegovih nekretnina;²⁷ (iii) pri utvrđivanju “direktno raspoložive” imovine;²⁸ (iv) kada je odbilo da uzme u obzir obaveze koje proističu iz presuda

²⁰ V., npr., *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-AR73.6, Odluka po žalbi Radovana Karadžića na odluku po zahtjevu da se poništi imenovanje Richarda Harveyja, 12. februar 2010, par. 9; Odluka u predmetu *Tolimir*, par. 10; *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-AR73.2, Odluka po interlokutornoj žalbi na odluku Pretresnog vijeća u vezi s odgovarajućim uslovima, 7. maj 2009, par. 11.

²¹ V., npr., *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-AR15bis, Odluka po žalbi protiv odluke o nastavku postupka, 6. juni 2014. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Šešelj*), par. 34; *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-AR73.11, Odluka po žalbi na odluku po zahtjevu optuženog za izdavanje naloga *subpoena* Zdravku Tolimiru, 13. novembar 2013. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Karadžić*), par. 29; Odluka u predmetu *Tolimir*, par. 10.

²² V., npr., Odluka u predmetu *Šešelj*, par. 34; Odluka u predmetu *Karadžić*, par. 29; Oduka u predmetu *Tolimir*, par. 10.

²³ V. Odluka u predmetu *Tolimir*, par. 24.

²⁴ Smjernice Sekretarijata za utvrđivanje u kojoj mjeri je osumnjičeni ili optuženi u mogućnosti da plati svoju odbranu, koje su stupile na snagu 8. februara 2007.

²⁵ Žalba, par. 1, 3, 129, 130; Replika, par. 44.

²⁶ Žalba, par. 2, 25, 109-117; Replika, par. 35-42.

²⁷ Žalba, par. 2, 25, 118-128; Replika, par. 39-42.

²⁸ Žalba, par. 2, 25, 54-81; Replika, par. 13-24.

donijetih u inostranstvu;²⁹ (v) kada je odbilo njegovu ponudu da prihode koje ima od nekretnina prenese na Međunarodni sud;³⁰ i (vi) kada je odbilo da odobri pravno sredstvo zbog neopravdanog odgađanja.³¹

9. Sekretarijat navodi da Žalbu treba odbaciti budući da je Pretresno vijeće pravilno primijenilo svoje diskreciono ovlaštenje kada je potvrdilo Odluku sekretara u vezi s gorenavedenim pitanjima, kao i zbog toga što Karadžić samo ponavlja argumente koji su već bili neuspješni pred Pretresnim vijećem, ne dokazujući da je Pretresno vijeće počinilo bilo kakvu grešku.³²

A. Navodna greška u vezi s obavezom dokazivanja

10. Karadžić navodi da je Pretresno vijeće pogrešno protumačilo mjerodavno pravo time što je neprimjereno odredilo obavezu dokazivanja.³³ On tvrdi da je, nakon što je dostavio informacije u vezi sa svojom nemogućnošću da plati branioca, Pretresno vijeće pogriješilo kada je njega, a ne sekretara, obavezalo da dostavi dokaze o sljedećem: (i) da su sredstva upotrijebljena za kupovinu nekretnine [REDIGOVANO] bila poklonjena isključivo njegovoj supruzi;³⁴ (ii) da je sekretarova procjena vrijednosti njegove imovine zastarjela; (iii) da se nekretnina na Palama ne može kupiti za 7.000 eura; i (iv) da potkrijepi svoju tvrdnju da penzija njegove supruge predstavlja naknadu na ime socijalne pomoći od države.³⁵ On tvrdi da je Pretresno vijeće takvim postupanjem došlo do pogrešnih zaključaka.³⁶

11. Sekretarijat navodi da je Pretresno vijeće ispravno zaključilo da Karadžić nije ispunio svoju obavezu dokazivanja i da nije dostavio nikakve dokaze koji potvrđuju da ne može da plati svoju odbranu.³⁷

12. Član 7 Uputstva predviđa da optuženi koji traži da mu se dodijeli branilac mora da podnese izjavu o imovinskom stanju i da tu izjavu ažurira kad god dođe do neke relevantne promjene. Prema članu 8 Uputstva, pod naslovom "Teret dokazivanja", podnosilac zahtjeva za pravnu pomoć "mora podnijeti dokaze o tome da ne može platiti branioca", a kada se pokrene postupak provjere "dužan je da dostavi informacije potrebne za utvrđivanje njegove mogućnosti da plati branioca, odnosno da

²⁹ Žalba, par. 2, 25, 32-53; Replika, par. 2-12.

³⁰ Žalba, par. 2, 25, 82-88; Replika, par. 25-28.

³¹ Žalba, par. 2, 25, 89-108; Replika, par. 29-34.

³² Podnesak Sekretarijata, par. 1-3, 6, 31.

³³ Žalba, par. 109-117. V. takođe Replika, par. 35-42.

³⁴ Sekretar je naveo da nekretnina [REDIGOVANO] predstavlja Karadžićev glavni porodični dom. V. Osporavana odluka, par. 12.

³⁵ Žalba, par. 112-115. V. takođe Replika, par. 39-41.

³⁶ Žalba, par. 116, 117. Karadžić tvrdi da je Pretresno vijeće pogrešno zaključilo sljedeće: (i) da imovina [REDIGOVANO] predstavlja zajedničko vlasništvo; (ii) da je vrijednost dviju nekretnina veća od stvarne vrijednosti u vrijeme donošenja Odluke sekretara; (iii) da njegova porodica može kupiti odgovarajući stambeni prostor za 7.000 eura; (iv) da penzija njegove supruge ne predstavlja naknadu na ime socijalne pomoći od države; te da je stoga (v) u stanju da plati svoj tim odbrane.

olakša njihovo pribavljanje”.³⁸ Prema tome, teret dokazivanja da nije u mogućnosti da plati branioca snosi podnosilac zahtjeva.³⁹ Kad podnosilac zahtjeva dostavi informacije o tome da nije u stanju da plati branioca, teret da dokaže da to nije tako prelazi na sekretara, koji se pri tom mora rukovoditi kriterijumom najveće vjerovatnoće.⁴⁰

13. Žalbeno vijeće smatra da je Karadžić, da bi dokazao da nije u mogućnosti da plati branioca, morao: (i) dostaviti dokaze da nekretnina predstavlja bračnu imovinu; (ii) dostaviti ažurirane informacije o vrijednosti nekretnina;⁴¹ i (iii) dokazati da penzija njegove supruge ne predstavlja raspoloživa sredstva.⁴² Sekretarijat je onda morao odmjeriti vjerovatnoću da li su relevantne informacije koje je Karadžić dostavio tačne ili ne.⁴³ Ukoliko se Karadžić nije slagao sa zaključcima Sekretarijata, na njemu je bilo da Pretresnom vijeću dokaže da je Odluka sekretara pogrešna.⁴⁴

14. Žalbeno vijeće stoga zaključuje da Pretresno vijeće nije počinilo primjetnu grešku prilikom određivanja tereta dokazivanja kada je zaključilo sljedeće: (i) “[u] nedostatku dokaza da su stvarna sredstva upotrebljena za kupovinu imovine [REDIGOVANO] poklonjena isključivo” Karadžićevoj supruzi, “sekretar nije nerazumno odbacio [Karadžićeve izjave] da je nekretnina [REDIGOVANO] odvojena imovina njegove supruge;”⁴⁵ (ii) da “puka izjava [Karadžića] da se sekretar oslanjao na 'zastarjele procjene' nije dovoljna jer optuženi nije predočio dokaze u prilog svojoj tvrdnji [budući da je] na [Karadžiću] da na razmatranje dostavi alternativne procjene”;⁴⁶ (iii) iako Karadžić “ističe da sekretar nije uzeo u obzir da se nekretnina na Palama ne može prodati za 7.000 eura, on nije pružio dokaze u prilog toj svojoj tvrdnji”;⁴⁷ i (iv) Karadžić nije “dostavio materijal da potkrijepi tvrdnju prema kojoj penzija njegove supruge predstavlja 'naknadu na ime socijalne pomoći od države’”.⁴⁸ Njegovi argumenti se stoga odbacuju.

³⁷ Podnesak Sekretarijata, par. 23-25.

³⁸ Uputstvo, članovi 8(A)-(B).

³⁹ Odluka u predmetu *Prlić i drugi*, par. 35.

⁴⁰ Odluka u predmetu *Prlić i drugi*, par. 35; Odluka u predmetu *Kvočka i drugi*, par. 12.

⁴¹ Upor. Odluka u predmetu *Prlić i drugi*, par. 35, 58; Odluka u predmetu *Tolimir*, par. 40.

⁴² Upor. Odluka u predmetu *Tolimir*, par. 31 (“[Ž]alilac nije dokazao da bilo kakve 'socijalne povlastice' ili 'državne isplate na ime socijalne pomoći' koje ne mogu biti uključene u njegova raspoloživa sredstva [...] čine dio njegove penzije.”).

⁴³ V., npr., Odluka u predmetu *Prlić i drugi*, par. 35, 40.

⁴⁴ V., npr., Odluka u predmetu *Prlić i drugi*, par. 40; Odluka u predmetu *Tolimir*, par. 40 (gdje se zaključuje da je “[...] Pretresno vijeće ispravno zaključilo [da] nije dovoljno da žalilac samo iznese tvrdnju da su podaci [...] na koje se oslonio Sekretarijat ‘očigledno nerazumni’ i ‘nepouzđani’, ne iznoseći nikakve dokaze kojima bi potkrepio tu tvrdnju. Ako žalilac smatra da podaci [...] predstavljaju životni standard ispod nivoa egzistencije na području na kojem se nalazi njegovo domaćinstvo, trebalo je da predoči dokaze u prilog toj tvrdnji.”) (citat izostavljen).

⁴⁵ Oспорavana odluka, par. 20 (gdje se uzima u obzir “trenutno korištenje nekretnine [REDIGOVANO]).

⁴⁶ Oспорavana odluka, par. 26.

⁴⁷ Oспорavana odluka, par. 29.

⁴⁸ Oспорavana odluka, fusnota 82.

B. Navodne greške u procjeni vrijednosti nekretnina

15. Karadžić navodi da je Pretresno vijeće upadljivo netačno utvrdilo činjenično stanje u vezi sa sekretarovom procjenom vrijednosti njegovih nekretnina,⁴⁹ u kojoj navodno nisu uzeti u obzir: (i) troškovi prodaje nekretnine;⁵⁰ (ii) pad vrijednosti nekretnina od 2009. godine zbog svetske finansijske krize;⁵¹ i (iii) činjenica da se “ne može kupiti zamjenska nekretnina za iznos izračunat po formuli cijene po kvadratnom metru”.⁵² On tvrdi da su ta i druge greške dovele do “precjenjivanja” iznosa kojim bi on razumno mogao da doprinese.⁵³

16. Sekretarijat tvrdi da je Pretresno vijeće ispravno potvrdilo procjenu vrijednosti imovine koju je on izvršio, koja se zasnivala na obimnim dokazima.⁵⁴ Sekretarijat takođe navodi da Karadžić tokom istrage uopšte nije osporavao procjene vrijednosti i nije podnio dokaze o suprotnom.⁵⁵

17. Žalbeno vijeće podsjeća da se, prema odjeljku 5(a) Smjernica Sekretarijata, udio u glavnom porodičnom domu optuženog može uključiti u raspoloživa sredstva u onoj mjeri u kojoj ta nekretnina prevazilazi razumne potrebe optuženog, njegove supruge i drugih osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu.⁵⁶ Taj višak vrijednosti izračunava se prema formuli navedenoj u odjeljku 9 Smjernica Sekretarijata.⁵⁷

18. U vezi s argumentom da sekretar nije oduzeo troškove povezane s prodajom imovine, Pretresno vijeće je napomenulo da Karadžić uopšte nije dostavio procjenu tih troškova niti bilo kakav dokaz u prilog toj svojoj tvrdnji, koju je tada prvi put iznio pred Pretresnim vijećem.⁵⁸ Pretresno vijeće je zaključilo da sekretar nije postupio nerazumno kada nije uzeo u obzir hipotetičke troškove koje mu Karadžić nije predočio.⁵⁹ Kao što je gore razmotreno, na Karadžiću je bilo da dokaže da nije u mogućnosti da plati branioca.⁶⁰ Prema tome, budući da nije pokrenuo to pitanje pred sekretarom, Pretresno vijeće nije postupilo nerazumno kada je potvrdilo sekretarovu odluku. Karadžić nije pokazao da je Pretresno vijeće počinilo primjetnu grešku.

⁴⁹ Žalba, par. 118-128. V. takođe Replika, par. 41.

⁵⁰ Žalba, par. 118-121.

⁵¹ Žalba, par. 118, 122-124.

⁵² Žalba, par. 118, 125-128.

⁵³ Žalba, par. 129. Karadžić traži da Žalbeno vijeće poništi Osporavanu odluku u tom aspektu i da to pitanje vrati sekretaru kako bi primjereno utvrdio vrijednost njegove imovine.

⁵⁴ Podnesak Sekretarijata, par. 26, 29.

⁵⁵ Podnesak Sekretarijata, par. 27-28, 30.

⁵⁶ V. takođe Uputstvo, član 10(A).

⁵⁷ Smjernice Sekretarijata, odjeljci 5(a), 9.

⁵⁸ Osporavana odluka, par. 25.

⁵⁹ Osporavana odluka, par. 25.

⁶⁰ V. gore, par. 12-13.

19. Kada je riječ o navodnim greškama u procjeni vrijednosti imovine, Žalbeno vijeće podsjeća da je, prema članu 7(E) Uputstva i kako je gore razmotreno, na Karadžiću bilo da “ažurira[] izjavu o imovnom stanju svaki put kada dođe do neke promjene koja je relevantna za tu izjavu”, uključujući da dostavi ažurirane informacije o vrijednosti nekretnina.⁶¹ Uprkos tome što mu je bila pružena mogućnost za to, kako je primijetilo Pretresno vijeće, Karadžić nije osporio niti je dostavio alternativne procjene vrijednosti za vrijednost imovine koju je sekretar utvrdio 2012. godine.⁶² Žalbeno vijeće stoga zaključuje da Karadžić nije pokazao da je Pretresno vijeće počinilo primjetnu grešku kada je potvrdilo procjenu sekretara u vezi s ovim pitanjem.

20. Kada je riječ o argumentu da sekretar nije uzeo u obzir to da li se na Palama može kupiti stambeni prostor za 7.000 eura, Žalbeno vijeće nije pronašlo grešku u zaključku Pretresnog vijeća da je sekretar ispravno primijenio formulu navedenu u odjeljku 9 Smjernica Sekretarijata kada je zaključio da ta imovina prevazilazi razumne potrebe Karadžića i njegove supruge.⁶³ Karadžić se u žalbi samo ne slaže sa zaključkom Pretresnog vijeća, ali ne pokazuje bilo kakvu primjetnu grešku.

21. Karadžićevo puko ponavljanje u žalbenom postupku argumenata kojima se Pretresno vijeće već bavilo⁶⁴ ne dokazuje bilo kakvu primjetnu grešku Pretresnog vijeća. Njegovi argumenti se stoga odbacuju.

C. Navodne greške u vezi s raspoloživim sredstvima

22. Karadžić navodi da je Pretresno vijeće pogriješno protumačilo mjerodavno pravo time što je potvrdilo odluku sekretara da uračuna sredstva i prihode “nesaglasnog bračnog druga” u direktno raspoloživu imovinu, kao i time što je zaključilo da odsustvo saglasnosti bračnog druga nekog optuženog za podjelu bračne imovine nije bitno za njegovu obavezu da doprinese plaćanju svoje odbrane.⁶⁵ On tvrdi da obično čitanje Smjernica Sekretarijata ukazuje na to da odvojena imovina ili zajednička imovina čiji je suvlasnik “nesaglasni bračni drug” ne ispunjava uslove da se uključi u direktno raspoloživu imovinu zato što se ona ne može “prodati, staviti pod hipoteku ili dati u zakup” kako bi se pribavio novac za njegovu odbranu.⁶⁶ On navodi da, pošto njegova supruga nije voljna da doprinese njegovoj odbrani, njihova zajednička imovina “jednostavno nije raspoloživa”

⁶¹ V. gore, par. 12-13. Žalbeno veće podsjeća na svoj zaključak da Pretresno vijeće nije počinilo primjetnu grešku u pripisivanju obaveze dokazivanja kada je potvrdilo sekretarevu procjenu vrijednosti Karadžićeve imovine. V. gore, par. 14.

⁶² V. Oспорavana odluka, par. 26. V. takođe Odgovor.

⁶³ Oспорavana odluka, par. 28. Žalbeno veće podsjeća na svoj zaključak da Pretresno vijeće nije počinilo primjetnu grešku u određivanju obaveze dokazivanja u vezi s ovim zaključkom. V. gore, par. 14.

⁶⁴ V. Oспорavana odluka, par. 23.

⁶⁵ Žalba, par. 54-81.

⁶⁶ Žalba, par. 55, 60, 61, gdje se upućuje na Smjernice Sekretarijata, odjeljak 4 (u kojem se “Direktno raspoloživa imovina” definiše kao “imovina u vlasništvu podnosioca zahtjeva, bračnog druga podnosioca zahtjeva ili osoba s kojima živi u zajedničkom

jer je, prema Porodičnom zakonu Republike Srpske (dalje u tekstu: RS), njena saglasnost potrebna za raspolaganje njome.⁶⁷ On dalje ukazuje na meritorno pravo i propise regionalnih ili nacionalnih jurisdikcija koji, kako tvrdi, isključuju imovinu nesaglasnog bračnog druga pri utvrđivanju da li su ispunjeni uslovi za dodjelu pravne pomoći.⁶⁸

23. Sekretarijat navodi da je Pretresno vijeće ispravno postupilo kad je potvrdilo da zajedničku bračnu imovinu i prihode bračnog druga treba uračunati pri procjeni raspoloživih sredstava u skladu s praksom Međunarodnog suda.⁶⁹ On tvrdi da je utvrđivanje direktno raspoložive imovine prema Smjernicama Sekretarijata prvenstveni cilj i da je volja vlasnika da raspoláže tom imovinom irelevantna, inače bi “pravna pomoć bila pitanje izbora, a ne finansijske potrebe, što bi osobama omogućilo da se jednostavno opredijele da ne učestvuju u plaćanju doprinosa [i što bi postavilo] presedan koji bi svakom drugom optuženom, njegovom bračnom drugu ili članu domaćinstva signaliziralo na to kako da lako dođu do javnih sredstava”.⁷⁰ Sekretarijat takođe navodi da je Karadžićevo pozivanje na sudsku praksu i nacionalne pravne izvore neprimjereno.⁷¹

24. Žalbeno vijeće podsjeća da, na osnovu člana 10(A) Uputstva:

Sekretar utvrđuje da li i u kojoj mjeri osumnjičeni ili optuženi može platiti branioca uzimajući u obzir sva sredstva koja on direktno ili indirektno uživa ili slobodno njima raspoláže, uključujući, između ostalog, direktne prihode, bankovne račune, nepokretnu i pokretnu imovinu, penzije, dionice, obveznice i ostalu imovinu koju ima, pri čemu se ne uzimaju u obzir porodični doplaci ni socijalna pomoć na koje eventualno ima pravo. Prilikom procjene tih sredstava takođe treba uzeti u obzir sredstva supružnika osumnjičenog, odnosno optuženog, kao i sredstva osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu, pod uslovom da je razumno i ta sredstva uzeti u obzir..

domaćinstvu, koja se može prodati, staviti pod hipoteku ili dati u zakup kako bi se pribavio novac za odbranu podnosioca zahtjeva”). V. takođe Replika, par. 14-15.

⁶⁷ Žalba, par. 56, 61-63, 75, gdje se upućuje na Porodični zakon RS, članovi 271(1)-(2) (za koje Karadžić tvrdi da glase: “Zajedničkom imovinom bračni supružnici raspolážu sporazumno”, odnosno “Svojim udjelom u zajedničkoj imovini jedan bračni supružnik ne može samostalno raspolážati niti ga opteretiti pravnim poslom među živima.”). V. takođe Replika, par. 16-17, 24.

⁶⁸ Žalba, par. 64-74, 76-77, gdje se upućuje na, između ostalog, *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-PT, Odluka po zahtjevu odbrane da se izda nalog o ukidanju odluke sekretara kojom se Momčila Krajišnika proglašava djelomično slabog imovnog stanja u svrhu dodjeljivanja pravne pomoći, 20. januar 2004. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Krajišnik*), par. 34; *The Prosecutor v. Jean-Pierre Bemba Gombo*, predmet br. ICC-01/05-0/08, redigovana verzija “Odluke o pravnoj pomoći optuženom”, 26. novembar 2009. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Bemba*), par. 103; *R. v. Eid*, [2013] ONSC 7084 (Ontario Superior Court of Justice) (dalje u tekstu: predmet *Eid*); *United States v. Lexin*, 434 F.Supp.2d 836 (Southern District of California, 2006) (dalje u tekstu: predmet *Lexin*), str. 841-843; *Nwobu v. R.*, [2004] EWCA Crim. 105 (England and Wales Supreme Court of Judicature Court of Appeals (dalje u tekstu: predmet *Nwobu*); *R. v. Reid*, [1998] 1 VR 224 (Supreme Court of Victoria) (dalje u tekstu: predmet *Reid*); Evropska komisija, *Commission Recommendation on the Right to Legal Aid for Suspects or Accused Persons in Criminal Proceedings* /Preporuka Komisije u vezi s pravom na pravnu pomoć za osobe osumnjičene ili optužene u krivičnim postupcima, 2013. (dalje u tekstu: Preporuka Evropske komisije), str. 5; United Kingdom Legal Aid Agency, *Criminal Legal Aid Manual*, 27. januar 2014. (dalje u tekstu: Priručnik za pravnu pomoć Ujedinjenog Kraljevstva), str. 19, 21; Vlada Irske, *Criminal Legal Aid Review Committee Final Report* /Završni izvještaj Komiteta za preispitivanje pravne pomoći u krivičnom postupku/, februar 2002. (dalje u tekstu: Izvještaj Irskog komiteta), str. 79; Komisija za pravnu pomoć Tasmanije, *National Means Test* /Nacionalni kriterijum za utvrđivanje sredstava/, posljednja revizija 13. april 2010. (dalje u tekstu: Nacionalni kriterijum Tasmanije za utvrđivanje sredstava). V. takođe Replika, par. 20. Karadžić takođe navodi da citat potiče iz vodiča Administrativne službe sudova Sjedinjenih Država objavljenog 2013., ali Žalbeno vijeće ne može da provjeri taj citat na osnovu referenci koje je on naveo. V. Žalba, par. 66, fusnota 52.

⁶⁹ Podnesak Sekretarijata, par. 13, 16.

⁷⁰ Podnesak Sekretarijata, par. 14.

⁷¹ Podnesak Sekretarijata, par. 15.

Prema tome, vrijednost bračne imovine koja je u zajedničkom vlasništvu optuženog i njegovog bračnog druga (a koja prevazilazi njihove razumne potrebe) uzima se u obzir prilikom izračunavanja raspoloživih sredstava tog optuženog.⁷² Da li neka sredstva čine zajedničku bračnu imovinu utvrđuje se u skladu s imovinskim režimom države u kojoj su optuženi i njegov bračni drug vjenčani ili u kojoj prebivaju.⁷³

25. Žalbena vijeće ne nalazi nikakvu primjetnu grešku u zaključku Pretresnog vijeća da je sekretar razumno postupio kad je uzeo u obzir ukupnu vrijednost zajedničke bračne imovine Karadžića i njegove supruge prilikom utvrđivanja njegovih raspoloživih sredstava.⁷⁴ Prilikom donošenja tog zaključka, Pretresno vijeće je konstatovalo da je sekretar pravilno uzeo u obzir relevantan režim bračne imovine u Bosni i Hercegovini (dalje u tekstu: BiH), a posebno Porodični zakon RS, i napomenulo da je ovaj potonji u skladu sa Smjernicama Sekretarijata.⁷⁵ Pretresno vijeće je smatralo da sekretar ima pravo da zanemari odredbe Porodičnog zakona RS na koje upućuje Karadžić budući da se one tiču diobe imovine i dugova supružnika nekom povjeriocu, a ne utvrđivanja da li ta sredstva čine zajedničku bračnu imovinu.⁷⁶ Prema tome, ove odredbe su u smislu člana 6(e) Smjernica Sekretarijata irelevantne za utvrđivanje da li neka sredstva čine bračnu imovinu prema režimu bračne imovine u RS.⁷⁷

26. Žalbena vijeće dalje ne nalazi nikakvu primjetnu grešku u primjedbi Pretresnog vijeća u ovom predmetu da, “na osnovu odsustva saglasnosti supruge optuženog za podjelu zajedničke imovine bračnih drugova, optuženi ne može izbjeći obavezu da doprinese troškovima svoje odbrane”.⁷⁸ Štaviše, Žalbena vijeće prethodno nije zaključilo da je Pretresno vijeće napravilo ikakvu grešku kad je potvrdilo dio odluke Sekretarijata vezan za pitanje odsustva saglasnosti supružnika za raspolaganje bračnom imovinom.⁷⁹ Žalbena vijeće se takođe nije uvjerilo u primjenjivost i rezonovanje u predmetima i propisima koje je naveo Karadžić, a koji se svakako ne bave konkretnim pitanjem da li saglasnost supružnika za raspolaganje bračnom imovinom

⁷² Odluka u predmetu *Tolimir*, par. 24, gdje se upućuje na Smjernice Sekretarijata, odjeljci 5-6.

⁷³ Smjernice Sekretarijata, odjeljak 6(e).

⁷⁴ Oспорavana odluka, par. 22.

⁷⁵ Oспорavana odluka, par. 17, gdje se upućuje na Odluku sekretara, Dodatak II, povjerljivo i *ex parte*, par. 24, 57 (na osnovu člana 270(5) i (6) Porodičnog zakona Republike Srpske, imovina koju supružnik stiče tokom braka i prihodi od te imovine, kao i pokloni primljeni od trećih strana tokom braka, ukoliko svrha poklona ne pokazuje drugačije, predstavljaju zajedničku imovinu bračnih drugova.).

⁷⁶ Oспорavana odluka, par. 18.

⁷⁷ Oспорavana odluka, par. 18, gdje se upućuje na Porodični zakon RS, članovi 271(1)-(2), 272(1).

⁷⁸ Oспорavana odluka, par. 18.

⁷⁹ Upor. Odluka u predmetu *Tolimir*, par. 15, 21, 24.

predstavlja relevantan faktor koji treba uzeti u obzir prilikom utvrđivanja raspoloživih sredstava.⁸⁰ Njegovi argumenti se stoga odbacuju.

D. Navodna greška u vezi s obavezama koje proističu iz presuda donijetih u inostranstvu

27. Karadžić tvrdi da je Pretresno vijeće pogriješilo prilikom procjene mjerodavnog prava kad je potvrdilo sekretarovu odluku da u pasivu ne uključi dvije presude koje proističu iz građanskih parnica protiv njega u Sjedinjenim Američkim Državama i Francuskoj.⁸¹ On tvrdi da je Pretresno vijeće pogriješilo smatrajući da su one izvršne isključivo u BiH, i istovremeno zanemarujući pitanje da li su one izvršne u Nizozemskoj.⁸² On tvrdi da je, na osnovu “Propisa EEX”,⁸³ francuska Presuda neposredno izvršna u Nizozemskoj,⁸⁴ a da je američka Presuda *de facto* priznata na sudovima u Nizozemskoj.⁸⁵ On tvrdi da, čak i da je mogao likvidirati ili pribaviti zajam za svoju imovinu, morao da prenese isplatu za svoj tim odbrane u Nizozemskoj, gdje je njihovo boravište.⁸⁶ On tvrdi da bi takva sredstva podlijegala pljenidbi titulara stranih presuda,⁸⁷ te da bi bilo nerazumno očekivati da njegov tim odbrane prihvati naknadu za rad od Karadžića budući da “treća strana koja prihvati sredstva od izvršnog dužnika znajući za presudu postaje odgovorna za vraćanje sredstava izvršnom povjeriocu”.⁸⁸

⁸⁰ V., npr., Odluka u predmetu *Krajišnik*, par. 27-28, 33-34 (gdje je konstatovano da je sekretarov zaključak o raspoloživim prihodima nerazuman budući da je ta imovina bila pod opštinskom upravom); Odluka u predmetu *Bemba*, par. 68, 71, 94, 103 (gdje se izuzimaju zamrznuta sredstva kao sredstva “dostupna optuženom smjesta ili u bliskoj budućnosti”); predmet *Eid*, par. 66 (gdje se navodi da pomoć članova porodice, i članova porodice supružnika, u cilju doprinosa odbrani optuženog treba biti dobrovoljna); predmet *Lexin*, str. 843 (gdje se konstatuje da se svako sredstvo u zajedničkoj državini i pojedinačno raspoloživo pravilno uzima u obzir pri procjeni sredstava); predmet *Nwobu*, par. 43-45 (gdje se navodi da, iako je žalilac imao udio u kući koju je kupio s partnerom, taj udio ne može biti oslobođen bez prodaje te kuće koja bi žaliočevu porodicu učinila beskućnicima, konstatujući tako da žalilac nema sredstava da plati troškove krivičnog gonjenja ili svoje odbrane); predmet *Reid*, str. 232 (gdje se konstatuje da je neprimjereno tražiti da se raspolaže s izvorom prihoda i žalioca i žalioca i njegove supruge radi finansiranja njegovih sudskih troškova); Preporuka Evropske komisije, odjeljak 2(7) (gdje se navodi da se porodični prihodi domaćinstava uzimaju u obzir prilikom provjere sredstava, ali ukoliko su pojedini članovi porodice u međusobnom sukobu ili ako nemaju jednak pristup porodičnim prihodima, treba koristiti samo prihode osobe koja je podnijela zahtjev za pravnu pomoć); Priručnik Ujedinjenog Kraljevstva za pravnu pomoć, str. 19 (gdje se navodi da se utvrđivanje doprinosa iz kapitala i/ili vrijednosti pokrivanju troškova odbrane podnosioca zahtjeva vrši tek poslije osude); Izvještaj irskog komiteta, str. 79 (gdje se navodi da, s obzirom na lični karakter prava na branioca, prihode srodnika ili prijatelja ne treba uzimati u obzir prilikom utvrđivanja ispunjenja uslova za pravnu pomoć); nacionalni kriterijum Tasmanije za utvrđivanje sredstava (gdje se predviđa da sredstva i prihodi bilo koje finansijski povezane osobe mogu biti uzeti u obzir prilikom utvrđivanja sredstava).

⁸¹ V. Žalba, par. 32-53; Replika, par. 2-12. V. takođe Osparavana odluka, par. 47, gdje se upućuje na Zahtjev za preispitivanje, Dodatak D, *Kadić i drugi protiv Radovana Karadžića*, 93 Civ. 1163, Presuda (Southern District of New York, 16. avgust 2000.) (dalje u tekstu: Presuda iz Sjedinjenih Država), Dodatak E, *Zuhra Kovač i drugi protiv Radovana Karadžića i drugih, Jugement* (Tribunal de grande instance de Paris, 14. mart 2011.) (dalje u tekstu: francuska Presuda) (dalje u tekstu zajedno: strane presude). Pretresno vijeće je napomenulo da je, na osnovu stranih presuda, Karadžiću bilo naloženo da plati odštetu u iznosu od 775 miliona američkih dolara, odnosno 215.000 eura. Karadžić je napomenuo da to prevazilazi iznos u kojem sekretar očekuje da će on učestvovati u troškovima svoje odbrane. V. Žalba, par. 32.

⁸² Žalba, par. 37, 38, 50. V. takođe Replika, par. 2, 9, 12.

⁸³ Žalbeno vijeće pretpostavlja da Karadžić misli na Propis Evropskog savjeta koji reguliše priznavanje i izvršenje presuda između članica Evropske unije. V. Propis Evropskog savjeta (EC) 44/2001, 22. decembar 2000. (dalje u tekstu: Propis EEX), član 33. V. takođe Podnesak Sekretarijata, fusnota 20.

⁸⁴ Žalba, par. 43, 45.

⁸⁵ V. Žalba, par. 46.

⁸⁶ Žalba, par. 37.

⁸⁷ Žalba, par. 44, 47. V. takođe Replika, par. 3-8.

⁸⁸ Žalba, par. 47-49. V. takođe Replika, par. 3, 5-7. Karadžić takođe tvrdi da je Pretresno vijeće pogriješilo u zaključku da se on ne može oslanjati na presude koje nije ni pokušao ispoštovati. Žalba, par. 51-52; Replika, par. 10-11. V. takođe Podnesak Sekretarijata,

28. Sekretarijat tvrdi da je Pretresno vijeće pravilno zaključilo da je sekretar postupio razumno kad strane presude nije uključio u pasivu.⁸⁹ On tvrdi da su bez dokaza o izvršnosti, strane Presude irelevantne za procjenu Karadžićeve imovine.⁹⁰ Sekretarijat tvrdi da je tvrdnja da bi titulari inostranih presuda mogli iskoristiti izvršni postupak da povrate sredstva koja su isplaćena njegovom timu odbrane u Nizozemskoj spekulativna i da Karadžić nije iznio nikakav dokaz o tome da bi ta sredstva podlijegala takvoj pljenidbi.⁹¹ On tvrdi da bi Karadžić primjereno postupio ako bi zatražio odgovarajuće pravno sredstvo onda kad novi dokazni materijal postane dostupan.⁹²

29. Žalbeno vijeće podsjeća da su, u skladu s praksom Sekretarijata, svi lični dugovi u ime nekog optuženog i članova njegovog domaćinstva, od početka obuhvaćeni obračunom njegovih raspoloživih sredstava, čime se smanjuje ukupan doprinos pokrivanju troškova njegove odbrane.⁹³ U Oспорavanoj odluci, Pretresno vijeće je konstatovalo da sekretar nije nerazumno postupio kad strane presude nije uključio u pasivu.⁹⁴ Prilikom donošenja tog zaključka, Pretresno vijeće je smatralo da je, budući da se većina Karadžićeve imovine nalazi u BiH, sekretar pravilno ograničio svoje razmatranje na pravni okvir koji je mjerodavan za izvršnost inostranih presuda u BiH.⁹⁵ Žalbeno vijeće smatra da je, prilikom donošenja takvog zaključka, Pretresno vijeće postupilo u granicama svog diskrecionog ovlaštenja.

30. Žalbeno vijeće takođe ne nalazi nikakvu primjetnu grešku u zaključku Pretresnog vijeća da je sekretar razumno postupio kad nije uzeo u razmatranje da li su strane presude izvršne u Nizozemskoj budući da Karadžić nije iznio nikakve dokaze da bi isplate njegovom timu odbrane podlijegale pljenidbi.⁹⁶ Čak i kada bi strane presude bile izvršne u Nizozemskoj, Pretresno vijeće je razumno zaključilo da, u odsustvu dokaza da je priznanje stranih presuda u Nizozemskoj zatraženo, sekretarova odluka da strane presude ne uključi u pasivu nije bila nerazumna.⁹⁷ Karadžić samo ponavlja u žalbi argumente koje je Pretresno vijeće već razmotrilo,⁹⁸ ne pokazujući nikakvu primjetnu grešku Pretresnog vijeća. Njegove tvrdnje se stoga odbacuju.

par. 11. Iako je Pretresno vijeće iznijelo primjedbu u tom smislu, Žalbeno vijeće napominje da se Pretresno vijeće nije na to oslonilo prilikom donošenja svog zaključka. V. Oспорavana odluka, par. 49 (gdje se konstatuje da "sekretar nije nerazumno postupio ni kad nije ispitao da li se presude stranih sudova mogu izvršiti u Nizozemskoj"), 50 (gdje se iznosi zapažanje da Karadžić nije predočio dokaze o tome da je sam preduzeo korake kako bi ispoštovao inostrane presude protiv njega, prije donošenja zaključka da, bez dokaza o tome da je od nekog suda u BiH traženo odobrenje ili da ga je taj sud dao, sekretar nije postupio nerazumno kad je strane presude isključio iz pasive).

⁸⁹ Podnesak Sekretarijata, par. 12.

⁹⁰ Podnesak Sekretarijata, par. 7-10.

⁹¹ Podnesak Sekretarijata, par. 10.

⁹² Podnesak Sekretarijata, par. 10.

⁹³ Odluka sekretara, str. 3.

⁹⁴ Oспорavana odluka, par. 49. V. takođe Oспорavana odluka, par. 50.

⁹⁵ Oспорavana odluka, par. 49.

⁹⁶ Oспорavana odluka, par. 49.

⁹⁷ Oспорavana odluka, par. 49.

⁹⁸ V. Oспорavana odluka, par. 47.

E. Navodna greška u vezi s prijenosom udjela

31. Karadžić tvrdi da je Pretresno vijeće pogrešno protumačilo mjerodavno pravo kad je potvrdilo sekretarovu odluku da odbaci njegovu ponudu da na sekretara prenese udjele u dvije nekretnine, kao naknadu za iznos njegovog doprinosa.⁹⁹ On tvrdi da odsustvo odredbi na Međunarodnom sudu ili u Smjernicama Sekretarijata nije “opravdanje za to što sekretar nije preduzeo razumne korake” ka izvršenju naloga o doprinosu troškovima, niti sprečava Ujedinjene nacije (dalje u tekstu: UN) da povrate sredstva u drugim okolnostima, na primjer, kada je neki ugovor povrijeđen ili kada su sredstva pogrešno ili prijevorno potrošena.¹⁰⁰ Karadžić tvrdi da je prijenosom udjela u nekretninama, sekretar mogao povratiti sredstva kojima je on mogao stvarno pridonijeti ne ugrožavajući legitimitet postupka.¹⁰¹

32. Sekretarijat tvrdi da je Pretresno vijeće pravilno odbacilo Karadžićevu ponudu da pravo na svoje nekretnine prenese na Međunarodni sud budući da UN nema poslovnu sposobnost da postupi kao Karadžićev zastupnik, povjerilac ili nasljednik njegovih prava.¹⁰² On tvrdi da UN uživa onu poslovnu sposobnost koja je potrebna za vršenje njegovih funkcija i ostvarenje njegovih ciljeva, što mu dopušta zaključivanje ugovora isključivo radi zadovoljenja vlastitih operativnih potreba.¹⁰³

33. Pretresno vijeće je napomenulo da, iako Uputstvo i Smjernice Sekretarijata ne regulišu način na koji optuženi može doprinijeti svojoj odbrani, nijedno od njih ne daje sekretaru ovlaštenje da Karadžićeva prava na imovinu prenese na Međunarodni sud radi pokrivanja troškova vezanih za odbranu. Pretresno vijeće dalje se složilo sa sekretarovom tvrdnjom da Međunarodni sud nije povjerilac i ne sklapa sporazume o prenosu prava na nepokretnu ili pokretnu imovinu s osobama koje je optužio Međunarodni sud.¹⁰⁴ Pretresno vijeće je zaključilo da prijenos Karadžićevih imovinskih prava na sekretara stoga ne predstavlja raspoloživu opciju i da nije bilo nerazumno da je sekretar ne uzme u obzir.¹⁰⁵

34. Žalbeno vijeće konstatuje da Karadžić nije pokazao primjetnu grešku u tom pristupu, te prema tome odbacuje ovaj aspekt njegove žalbe.

⁹⁹ Žalba, par. 82-88. V. takođe Replika, par. 25-28.

¹⁰⁰ Žalba, par. 84-86; Replika, par. 27.

¹⁰¹ Žalba, par. 87.

¹⁰² Podnesak Sekretarijata, par. 17.

¹⁰³ Podnesak Sekretarijata, par. 17, gdje se upućuje na član 104 Povelje UN-a.

¹⁰⁴ Osporavana odluka, par. 53.

¹⁰⁵ Osporavana odluka, par. 53.

F. Navodna greška u vezi s odgađanjem

35. Karadžić tvrdi da je Pretresno vijeće pogrešno protumačilo mjerodavno pravo kad je utvrdilo da četverogodišnje odgađanje donošenja Odluke sekretara ne iziskuje pravno sredstvo.¹⁰⁶ On tvrdi da je Pretresno vijeće pogriješilo što je samo ispitalo postojanje štete, a da nije uzelo u obzir druge faktore koji su relevantni za utvrđivanje neprimjerenog kašnjenja.¹⁰⁷ On tvrdi da bi Pretresno vijeće, da je uzelo u obzir te druge faktore, zaključilo da je četverogodišnje kašnjenje neprimjereno budući da utvrđivanje da li on ispunjava uslove za pravnu pomoć nije bilo “naročito složeno”, da su on i njegova porodica saradivali sve vrijeme tokom te procedure, i da je Sekretarijat “godinama bio neaktivan”.¹⁰⁸ On tvrdi da mu je odgađanjem nanescena šteta budući da je: (i) mogao da raspodijeli iznos svog doprinosa tokom čitavog suđenja smanjenjem broja ljudi koji mu pomažu; i da će (ii) njegova pravna pomoć biti povučena i neće imati sredstava za odbranu u žalbenom postupku.¹⁰⁹ Najzad, on tvrdi da je donošenje Osparavane odluke poslije 15 mjeseci od strane Pretresnog vijeća takođe predstavljalo neprimjereno odgađanje.¹¹⁰

36. Sekretarijat tvrdi da Karadžićevu “novu tvrdnju o šteti” treba odbaciti budući da je prvi put iznesena u žalbi i nije utemeljena ni na kakvim dokazima.¹¹¹ On tvrdi da je Pretresno vijeće pravilno zaključilo da Karadžiću nije nanescena šteta zbog vremena koje je sekretaru trebalo da donese Odluku, budući da je primao sredstva na ime pravne pomoći sve vrijeme dok je trajala istraga Sekretarijata.¹¹² Sekretarijat tvrdi da Karadžićeva tvrdnja o šteti ukazuje na to da on pogrešno shvata sistem pravne pomoći na Međunarodnom sudu, budući da bi on bio odgovoran samo za puni iznos koji može platiti, bez obzira da iznos pravne pomoći koji koristi.¹¹³ Sekretarijat dodaje da, u svakom slučaju, nije bilo nepotrebnog odgađanja budući da istrage o slabom imovnom stanju predstavljaju “dugotrajan i iscrpan proces”, koji podrazumijeva podnošenje vlastima višestrukih zahtjeva za dokumentaciju i čekanje na njihov prijevod i analizu, pri čemu treba voditi

¹⁰⁶ Žalba, par. 89-108. V. takođe Replika, par. 29-34.

¹⁰⁷ Žalba, par. 96-99, 106, gdje se upućuje na *Justin Mugenzi i Prosper Mugiraneza protiv tužioca*, predmet br. ICTR-99- 50-A, Presuda, 4. februar 2013., par. 30 (gdje se navodi više faktora koji su relevantni za procjenu navodnog kršenja prava da mu se sudi bez nepotrebnog odgađanja, uključujući: (i) dužinu odgađanja; (ii) složenost postupka; (iii) ponašanje strana u postupku; (iv) ponašanje relevantnih vlasti; i (v) eventualnu štetu po optuženog). V. takođe Replika, par. 29-30, 34.

¹⁰⁸ Žalba, par. 99-103. V. takođe Replika, par. 31, 32.

¹⁰⁹ Žalba, par. 104-105, 107.

¹¹⁰ Žalba, par. 94, 105, 107-108. V. takođe Replika, par. 29, 33-34.

¹¹¹ Podnesak Sekretarijata, par. 19, 22.

¹¹² Podnesak Sekretarijata, par. 18.

¹¹³ Podnesak Sekretarijata, par. 19 (“Ako on koristi manje sati, prvo se smanjuje račun Međunarodnog suda, a ne njegov.”).

računa i o zaštiti prava optuženih i očuvanju javnih sredstava.¹¹⁴ Sekretarijat takođe tvrdi da su nepotrebno odgađanje ili šteta prouzrokovani Karadžićevom vlastitom “taktikom i odlukama”.¹¹⁵

37. Žalbeno vijeće ne nalazi nikakvu primjetnu grešku u zaključku Pretresnog vijeća da Karadžić, budući da je nastavio da prima sredstva za pokrivanje troškova svoje odbrane sve vrijeme tokom trajanja istrage, nije pretrpio nikakvu štetu zbog znatne količine vremena koja je sekretaru trebala za donošenje Odluke sekretara.¹¹⁶ Žalbeno vijeće odbacuje Karadžićeve tvrdnje o šteti koje je prvi put iznio u žalbi, o tome da ne bi imao dovoljno sredstava u žalbenom postupku i da je mogao raspodijeliti iznos svog doprinosa.¹¹⁷ U svakom slučaju, njegove tvrdnje su bez osnova budući da će Međunarodni sud platiti dio troškova za koji on ne bude imao dovoljno sredstava.¹¹⁸

38. Žalbeno vijeće dalje ne nalazi nikakvu primjetnu grešku u zaključku Pretresnog vijeća da, s obzirom da nije nanesena šteta, nema nikakvog razloga za ispitivanje da li je odgađanje donošenja Odluke sekretara bilo razumno.¹¹⁹ Žalbeno vijeće podsjeća da Pretresno vijeće može poništiti administrativnu odluku ukoliko se sekretar nije pridržavao bilo kog osnovnog pravila prirodne pravde ili ako u procesnom smislu nije pravično postupio prema osobi na koju se odnosi odluka.¹²⁰ Karadžić je snosio teret pokazivanja Pretresnom vijeću i da je došlo do takve greške, i da je greška bitno uticala na donošenje odluke na njegovu štetu.¹²¹ Budući da Karadžić nije pokazao da je bilo kakva greška znatno uticala na Odluku sekretara na njegovu štetu, Žalbeno vijeće konstatuje da je Pretresno vijeće postupilo u granicama svog diskrecionog ovlaštenja da ne ispituje razumnost odgađanja.

39. U vezi s Karadžićevom tvrdnjom o nepotrebnom odgađanju kad je riječ o donošenju Oспорavane odluke, Žalbeno vijeće podsjeća da pretresna vijeća uživaju znatna diskreciona ovlaštenja po pitanju rukovođenja postupcima u kojima rješavaju.¹²² Kako je gore napomenuto, da bi uspješno osporila neku diskrecionu odluku, strana u postupku mora pokazati da je pretresno

¹¹⁴ Podnesak Sekretarijata, par. 20. Sekretarijat tvrdi da Karadžić nije pokazao da je “sekretar kasnio sa svojim obavezama, neprimjereno utvrđivao prioritete u svom radu, odnosno na drugi način zanemario vršenje svojih dužnosti.”

¹¹⁵ Podnesak Sekretarijata, par. 21. U tom pogledu, Sekretarijat tvrdi da Karadžić: (i) nije blagovremeno predočio dokaze za tvrdnje o slabom imovnom stanju; (ii) da je prenio imovinu na članove porodice kako ne bi bila dostupna Sekretarijatu, što je iziskivalo daljnje istrage; (iii) da je tražio odgađanje provođenja Odluke sekretara do donošenja Oспорavane odluke; i (iv) ponovio taj zahtjev za odgađanje do rješenja po ovoj Žalbi.

¹¹⁶ Oспорavana odluka, par. 56.

¹¹⁷ V. Oспорavana odluka, par. 54. Upor. *Tužilac protiv Zdravka Tolimira i drugih*, predmet br. IT-04-80-AR65.1, Odluka po interlokutornoj žalbi na odluke Pretresnog vijeća kojima se odobrava privremeno puštanje na slobodu, 19. oktobar 2005., par. 32.

¹¹⁸ Uputstvo, član 6(C).

¹¹⁹ Oспорavana odluka, par. 56.

¹²⁰ V. gore, par. 4.

¹²¹ V. gore, par. 5.

¹²² V., npr., Odluka u predmetu *Šešelj*, par. 34; *Tužilac protiv Ratka Mladića*, predmet br. IT-09-92-AR73.3, Odluka po Mladićevoj interlokutornoj žalbi u vezi s izmjenom rasporeda zasjedanja na suđenju zbog zdravstvenog stanja optuženog, 22. oktobar 2013., zavedena na javnoj osnovi 31. oktobra 2013., par. 11; *Tužilac protiv Milana Lukića i Sredoja Lukića*, predmet br. IT-98-32/1-A, Presuda, 4. decembar 2012., par. 17.

vijeće napravilo primjetnu grešku.¹²³ Karadžićeve površne tvrdnje ne pokazuju da je vrijeme koje je trebalo Pretresnom vijeću za donošenje Osparavane odluke bila toliko nepravilno ili nerazumno dugo da predstavlja zloupotrebu diskrecionog ovlaštenja Pretresnog vijeća. Karadžić stoga nije pokazao nikakvu primjetnu grešku Pretresnog vijeća, i njegove tvrdnje se odbacuju.

G. Zaključak

40. Karadžić nije pokazao da je Pretresno vijeće napravilo primjetnu grešku kad je potvrdilo Odluku sekretara.

V. DISPOZITIV

41. Iz gorenavedenih razloga, Žalbena vijeće **ODBACUJE** Žalbu.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavna verzija na engleskom.

Dana 2. decembra 2014. godine
U Haagu,
Nizozemska

_____/potpis na originalu/
sudija Khalida Rachid Khan,
predsjedavajući

[pečat Međunarodnog suda]

¹²³ V. gore, par. 6.